

ZAPISNIK

sa 37. sjednice Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore, održane 6. marta 2020. godine

Sjednica je počela u 13.45 časova.

Sjednici je predsjedavao Slaven Radunović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Adrijan Vuksanović, Daliborka Pejović, Mihailo Anđušić, Žana Filipović, Ranko Krivokapić, Neđeljko Rudović, Branko Radulović i Ljiljana Đurašković.

Sjednici su prisustvovali: Marko Mrdak, zamjenik glavnog pregovarača za poglavlja pravne tekovine EU, Dragana Marković, zamjenica glavnog pregovarača, Svetlana Kumburović, saradnica u Kancelariji za evropske integracije i Miloš Radonjić, saradnik u Kancelariji za evropske integracije.

Sjednici nisu prisustvovali članovi Odbora Marija Maja Ćatović i Momčilo Martinović. Kao njihove zamjene, sjednici su prisustvovala poslanice Nela Savković i Ana Nikolić.

Sjednici nije prisustvovala članica Odbora Sanja Pavićević.

Sjednica je bila otvorena za javnost.

* * * * *

Nakon što je konstatovao da postoji kvorum za rad, predsjednik Odbora Slaven Radunović potvrdio je da je usvojen predviđeni

DNEVNI RED:

- 1. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2020 - 2022;**
- 2. Razno.**

* * * * *

TAČKA 1

PROGRAM PRISTUPANJA CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI 2020 - 2022

Marko Mrdak, zamjenik glavnog pregovarača za poglavlja pravne tekovine EU, predstavio je članovima Odbora za evropske integracije novi Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2020 - 2022. Mrdak je kazao da je Programom pristupanja za trogodišnji period planirano donošenje 491 propisa, od čega 97 zakona, 278 podzakonskih akata i 116 strateških dokumenata. Za 2020. godinu planirano je donošenje 48 zakona i 178 podzakonskih akata, odnosno 56 strateških dokumenata.

Mrdak je pojasnio i da plan jačanja administrativnih kapaciteta obuhvata zbirno podatke koji se odnose na preraspodjelu posla, mobilnost unutar organa javne uprave, te nova zapošljavanja. Po tom osnovu planirano je ukupno angažovanje 442 službenika, od čega 267 u 2020. godini.

U diskusiji koja je uslijedila, jedna od tema razgovora bila je nova metodologija pregovora o pristupanju Evropskoj uniji.

Poslanika *Ranka Krivokapića* interesovalo je da li se Crna Gora u nastavku pregovora sa Evropskom unijom odlučila za novu metodologiju koju je predstavila Evropska komisija, dodajući da, za razliku od Srbije koja je izabrala klasterizaciju, Crna Gora još uvijek nije donijela političku odluku o izmijenjenom procesu. Krivokapić smatra da se sa tehničkog prešlo na politički teren pregovora o pristupanju Crne Gore sa Evropskom unijom, te da bi Vlada Crne Gore trebala da institucionalizuje Kancelariju za evropske integracije na većem nivou, čime bi se unaprijedio i politički kapacitet za vođenje pregovora sa EU. Na temu nove metodologije, poslanik Krivokapić je zaključio i da Crna Gora kao lider u procesu evropskih integracija ne treba da bude izvan novih tokova procesa.

Marko Mrdak, zamjenik glavnog pregovarača za poglavlja pravne tekovine, kazao je da se Vlada Crne Gore ne može izjasniti o novoj metodologiji prije samog izjašnjavanja Evropske unije, te da će zauzeti stav o ovom pitanju tek nakon iskazanih stavova Savjeta EU. Mrdak se osvrnuo na temu klasterizacije, napominjući da lično smatra da ona nije primjenljiva na Crnu Goru iz prostog razloga što su sva pregovaračka poglavlja, osim poglavlja 8 - Konkurencija, već otvorena.

Predsjednik Odbora za evropske integracije *Slaven Radunović* smatra da Vlada Crne Gore razmišlja o prihvatanju nove metodologije pregovora, što se može zaključiti iz izjava pojedinih Vladinih zvaničnika, kao i to da je, prije svega, do nove metodologije došlo iz političkih razloga i da su očekivanja EU da se novi model pregovora prihvati, te da trenutna pozicija Crne Gore u procesu pristupanja pokazuje da pregovori sa EU nisu tekli onako kako je to prvobitno planirano. Radunović takođe smatra da klasterizacija može doprinijeti lakšem i bržem zatvaranju pojedinih poglavlja koja su takoreći srodna.

Član Odbora *Neđeljko Rudović* interesovao se za Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, smatrajući da taj zakon mora biti „pod lupom“ zbog dosadašnjih izmjena i dopuna koje su pokazale brojne slabosti, te propustima koji su doprinijeli ogromnim izdacima države, a sve zbog neefikasnosti rada tužilaštva i sudstva u Crnoj Gori. Takođe, Rudović je iskazao interesovanje i za najavu izmjene Krivičnog zakonika,

smatrajući da navedena dva zakona mogu, ukoliko se sprovedu na pravi način, makar u normativnom smislu ispraviti sve ključne nedostatke koje sistem pokazuje, iako je svjestan da potpune promjene sistema neće biti sve do trenutka dok se ne iskaže nesporna politička volja za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Rudović je upitao predstavnike Kancelarije za evropske integracije šta je predviđeno planiranim izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku i Krivičnog zakonika Crne Gore.

Zamjenik glavnog pregovarača kazao je da Program pristupanja tačno definiše koji propis u crnogorsko zakonodavstvo prenosi koji evropski akt, te da se sagledavanjem direktive koja je vezana za sami propis može jasnije analizirati i šta je tačno predmet zakona. Mrdak je istakao da su izmjene i dopune Zakonika o krivičnom postupku vezane za EU direktivu iz 2016. godine, ali nije imao detaljnijih informacija o samom sadržaju izmjena.

Predsjednika Odbora *Slavena Radunovića* interesovao se za planirano zapošljavanje ukupno 442 službenika u okviru administrativnog okvira, od čega 267 u ovoj, izbornoj godini. Upitao je da li to budi sumnju na moguću zloupotrebu, s obzirom na činjenicu da je u izbornoj godini predviđeno više od polovine od ukupnog broja planiranih angažovanja. Takođe, interesovalo ga je zbog čega za neka od pregovaračkih poglavlja PPCG-om nijesu planirana značajna unapređenja zakonodavnog okvira. Kao primjer je naveo poglavlje 8 i 27 - za poglavlje 8, da li to znači da je Crna Gora u zakonodavnom smislu potpuno spremna, te da je razlog za neotvaranje poglavlja iskučivo politički; za poglavlje 27, da li činjenica da je jedini značajniji novi zakon koji je planiran Zakon o upravljanju otpadom znači da su zakonodavni okvir i zakonodavna rješenja na mjestu, ali da se problemi vežu za njihovu implementaciju i kapacitete.

Mrdak je kazao da se planirana zapošljavanja iz godine u godinu u praksi sve manje realizuju, upravo zbog uvođenja odgovorne fiskalne politike Vlade Crne Gore, te da pojedina zapošljavanja definisana Programom pristupanja ne podrazumijevaju neophodno nova zapošljavanja, već da se u velikoj mjeri vrši reorganizacija javne uprave te da se na prvom mjestu razmatra da li se određeno radno mjesto može popuniti postojećim kapacitetima; ukoliko to nije moguće, tek onda se aktivira tržište rada. Mrdak je pojasnio da u 2020. godini ima najviše zapošljavanja iz razloga što je to prva godina implementacije PPCG-a, dok su naredne dvije godine indikativne i treba da ukažu na trend donošenja zakona i strategija i na jačanje administrativnih kapaciteta. Mrdak je dodao i da se sagledavanjem svih prethodnih PPCG-a, od 2014. godine do danas, može vidjeti da po pravilu upravo u godini kada se donosi dokument uvijek ima najviše zapošljavanja.

Mrdak se osvrnuo i na drugo postavljeno pitanje, ističući da su za poglavlje 8 - Konkurencija donešena ključna zakonska rešenja, kao što su Zakon o kontroli državne pomoći i Zakon o zaštiti konkurencije, te da je u toj oblasti Crna Gora skoro u potpunosti usklađena sa evropskim zakonodavstvom, dok je za poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promjene predviđeno donošenje tri strategije i jednog zakona, te da se radi i na procjeni fiskalnog opterećenja za ovo poglavlje.

Članica Odbora *Daliborka Pejović* konstatovala je da su se određeni zakoni mijenjali više puta, i to samo u ovom mandatu Skupštine i Vlade, da ne postoji stvarna analiza razloga zbog kojih se unapređuju pomenuta zakonska rešenja, te da se obično kao glavni razlog navodi usaglašavanje sa evropskim zakonodavstvom. Poslanica Pejović podsjetila je i na obećanje glavnog pregovarača da će se Odboru za evropske integracije dostaviti analiza o

realizaciji podzakonskih akata od strane ministarstava, ujedno konstatujući da Crna Gora nema problem sa „pisanjem“ zakona, već sa mehanizmima za njihovo sprovođenje. Poslanicu Pejović je interesovalo da li se prilikom pripreme programa pristupanja pravi presjek stanja u konkretnim oblastima, kako bi se stekao uvid u stvari koje ne funkcionišu, te da li postoji problem sa brojem kvalitetnih kadrova koji bi trebalo da popunjavaju planirane administrativne kapacitete, posebno iz razloga što je, imajući u vidu finansijske nadoknade za rad, teško motivisati kvalitetnog i obrazovanog pojedinca za rad u državnim institucijama.

Takođe, poslanica Pejović je konstatovala i da je očekivala bolju klasifikaciju obaveza u Programu pristupanja u skladu sa onim što je karakter pregovaračkih poglavlja – kao primjer je navela poglavlje 27 i konkretno oblasti civilne zaštite i upravljanja šumama i vodama, koji su u nadležnosti različitih ministarstava i čiji pristup u poslovima u kojima se njihove nadležnosti preklapaju nije usaglašen. Poslanica Pejović je istakla i da je očekivala da će se strateška dokumenta usvajati prije donošenja konkretnih zakona, ujedno postavljajući pitanje da li će donošenje planova, strategija i ostalih dokumenata u periodu 2020 – 2025. godine biti dobra preporuka za članstvo u EU, s obzirom da je ono prethodno planirano za 2025. godinu.

Marko Mrdak, zamjenik glavnog pregovarača, kazao je da praćenje realizacije podzakonskih akata nije u nadležnosti Kancelarije za evropske integracije, ali po njegovim saznanjima postoji zaključak po kojem sva ministarstva moraju napraviti pregled svih podzakonskih akata koje je potrebno donijeti na osnovu usvojenih ili planiranih zakona; na taj način, mogla bi biti pripremljena analiza o kojoj je govorila poslanica Pejović. Što se tiče klasifikacije po poglavljima, Mrdak ističe da se planiranje obaveza po poglavljima vrši prema metodologiji planiranja i sadržaju poglavlja koje je definisala Evropska komisija. On je konstatovao i da zakon treba da proizilazi iz strateških dokumenata, ali da izvještaj o implementaciji određene strategije treba da pokaže kako se vrši sprovođenje ovih strateških dokumenata. Takođe, Vlada ne planira da postigne potpunu usklađenost sa *acquis-em* do 2024. godine, već da Program pristupanja 2020-2022 predstavlja trogodišnji okvir koji je definisan kako bi pratio ostala ključna dokumenta Vlade koja se vežu za proces evropskih integracija, prije svega i program ekonomskih reformi koji se takođe donosi na period od tri godine.

Ovim je završena diskusija u okviru prve tačke dnevnog reda.

TAČKA II

RAZNO

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović informisao je članove Odbora o aktivnostima Odbora vezanim za ekonomska poglavlja koja su Planom rada određena za mjesec mart. Radunović je podsjetio da će biti organizovan okrugli sto posvećen pitanju ukupnog biznis ambijenta u Crnoj Gori i načina na koji država štiti konkurenciju, te je ujedno predložio i organizovanje konsultativnog saslušanja o mehanizmima i efikasnosti dodjele državne pomoći.

U nastavku se osvrnuo i na preporuke i zahtjeve poslanice Pejović i ostalih kolega za predstavnike Vlade i pregovaračke strukture, sa kojima je saglasan, ističući da ipak oni još

uvijek nijesu formalizovani kroz zaključke koje bi trebalo dostaviti predstavnicima Vlade i Kolegijumu Skupštine Crne Gore. Zato je Radunović predstavio dokument u kojem je Sekretarijat Odbora za evropske integracije sumirao zaključke i preporuke koje su članovi Odbora imali u prethodnih par godina vezano za unapređenje sadržaja i kvaliteta izvještaja koje dostavlja Vlada, a koji se tiču procesa pristupanja EU i pregovaračkog procesa. Predsjednik Odbora je apelovao na članove Odbora da daju komentare na pomenuti nacrt zaključaka, kako bi se isti usvojili na nekoj od narednih sjednica Odbora.

Radunović je podsjetio i na inicijativu vezane za poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene, koji se odnose na uvođenje godišnje tematske sjednice Skupštine i instituta prazne stolice. Pomenuta inicijativa podrazumijevala bi da se jednom godišnje organizuje tematska plenarna sjednica Skupštine Crne Gore, posvećena temama iz oblasti zaštite životne sredine i odgovora na klimatske promjene, kojoj bi, osim predstavnika nadležnih državnih institucija, prisustvovali predstavnici relevantnih nevladinih organizacija, kao i da se na sjednicama Skupštine Crne Gore na kojima se budu razmatrale teme iz oblasti zaštite životne sredine uvede institut “prazne stolice”, koji bi omogućio da ovim sjednicama, kao jedan od učesnika u raspravi, pored predstavnika nadležnih državnih institucija prisustvuje i predstavnik civilnog sektora sa iskustvom u ovoj oblasti.

Poslanik Ranko Krivokapić smatra da uvođenje instituta „prazne stolice“ nije neophodno, jer više priliči lokalnim nego nacionalnom parlamentu, već da je potrebno donijeti zaključak kojim bi predsjednik Skupštine Crne Gore sa Kolegijumom pozivao predstavnike civilnog sektora, shodno njihovoj aktivnosti u vezi sa poglavljem 27, kao učesnike u raspravi na plenarnim sjednicama Skupštine u okviru tačaka dnevnog reda koje se tiču zaštite životne sredine.

Predsjednik Odbora Slaven Radunović saglasio se sa pomenutim predlogom, dodajući da bi u pozivu predstavnicima civilnog sektora trebalo da učestvuje i matični odbor Skupštine Crne Gore.

Poslanik Neđeljko Rudović smatra da je pomenuta inicijativa važna, ali da bi se trebala pokrenuti inicijativa i za održavanje istog modela sjednice na teme koje se tiču poglavlja 23 i 24, sa čime se predsjednik Odbora Slaven Radunović saglasio, napominjući da to treba predstaviti kao zasebnu inicijativu Odbora zasnovanu na važnosti pomenutih poglavlja u pregovaračkom procesu i sa ciljem razmatranja napretka u okviru ovih poglavlja.

Predsjednik Odbora je dodao i da su se stekli uslovi da se, nakon održavanja okruglog stola za poglavlje 8 – Konkurencija, organizuje konsultativno saslušanje vezano za poglavlja 23 i 24, kako bi se stekao uvid u realni napredak u okviru ovih poglavlja i implementacije evropskog zakonodavstva.

Članovi Odbora za evropske integracije jednoglasno su usvojili pomenute inicijative.

Sjednica je zaključena u 14.50 časova.

SEKRETARKA ODBORA

Marija Maraš

PREDSJEDNIK ODBORA

Slaven Radunović